

Hur jämställd är landsbygden?

– En enkät från Riksorganisationen Hela Sverige ska leva

Foto: Scandinav

Frågor ställda till landsbygdsbor som definierar sig som män.

**Hela Sverige
ska leva!**

Innehåll

Inledning	sid. 3
Resultat	sid. 4
Slutord	sid. 11
Appendix 1: Frågor och grafer	sid. 13

Inledning

Mellan februari och juli 2015 spred vi en enkät med frågor om jämställdhet till alla som definierar sig som män och som bor på landsbygden. Vi spred den via vår hemsida, våra sociala medier samt i pappersform vid evenemang som bland annat Almedalsveckan.

Samma enkät med samma frågor spreds under slutet av 2014 till alla som definierar sig som kvinnor och som bor på landsbygden, och det resultatet går att hitta på vår hemsida.

Frågorna var utformade med riksdagens fyra jämställdhetspolitiska delmål från 2006 som bas: Jämn fördelning av makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet, jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet, mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Hela Sverige ska leva har slagit fast att vi bidrar till att uppnå dessa mål.

Anledningarna bakom denna enkät är flera: Dels vill vi veta hur jämställdheten uppfattas på landsbygden. Vi vill också uppmana till diskussion och eftertanke gällande de här frågorna i vår rörelse och bland alla som kommer i kontakt med den. Och slutligen vill vi göra frågan om jämställdhet synlig och ge den en tydlig plats på vår politiska dagordning. Nu när denna andra enkät delats ut vill vi också göra en jämförelse för att se om män och kvinnor svarar på samma sätt.

Vi kan inte hävda att enkäten utgör ett vetenskapligt belagt underlag; vi har inte haft någon möjlighet att kontrollera de svarandes identitet eller hemort, och urvalet är för litet. Vi föreslår att ni läser resultaten på samma sätt som ni läser de omröstningar i olika frågor som görs på nättidningarnas hemsidor.

Vi hade som ambition att få in 300 svar, men fick in 123 svar. Vi är dock glada över att många tog sig tid att svara – stort tack till er alla som svarade och hjälpte till att sprida enkäten!

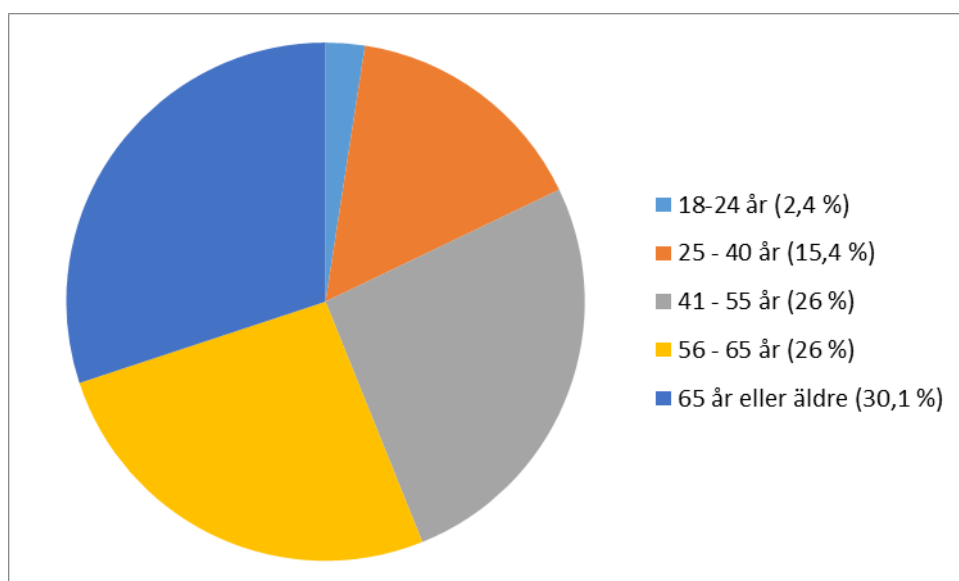
Linn Hjort, Anna Olofsson Frestadius, Inga Rundström, Ulrik Strömberg
Oktober 2015

Resultat

Vi fick in 123 svar. Av dessa bor knappt 63 procent på landsbygden, 19,5 procent på gles landsbygd och 18 procent i tätort.

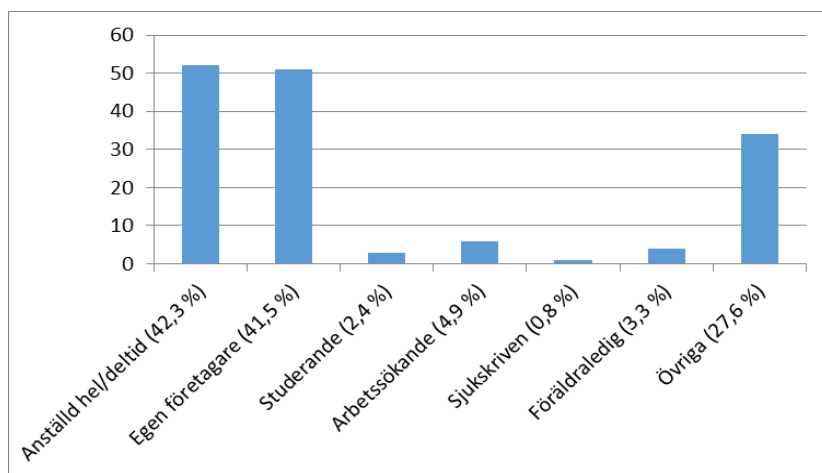
52 procent av de som svarade är mellan 41 och 65 år gamla, 30 procent är över 65 år, och bara 2,4 procent är mellan 18 och 24 år gamla. Drygt 86 procent är antingen sambo eller gifta/i partnerskap.

Ålder

84 procent är antingen egen företagare eller anställd på hel- eller deltid, medan 2,4 procent studerar och 5 procent är arbetsökande. Flera är engagerade på många olika håll: pensionär men med egen firma och ett aktivt föreningsliv, till exempel.

Sysselsättning

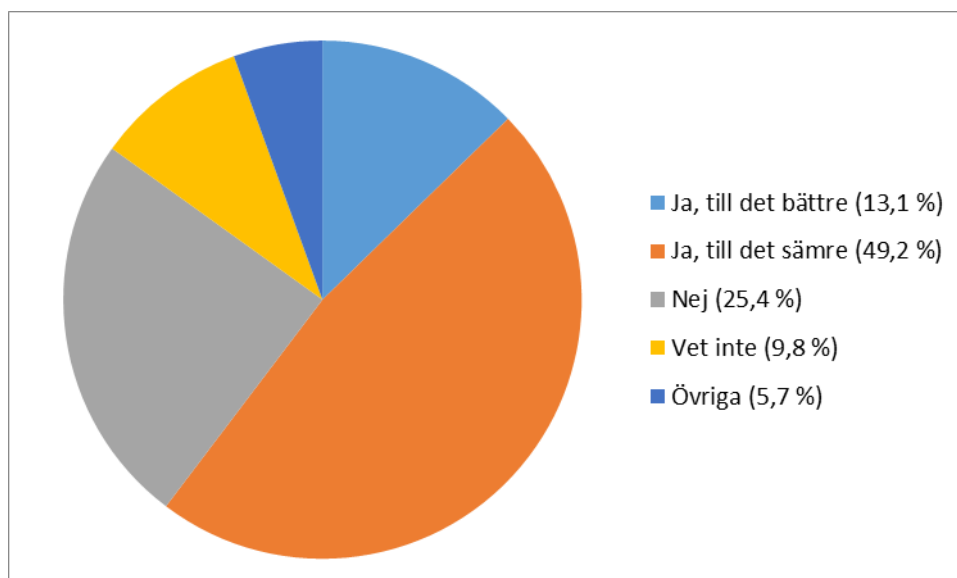
Knappt hälften (48,4 procent) har svarat att de kan hitta arbete som motsvarar deras utbildning där de bor – det är ungefär lika stor andel som kvinnorna som svarade på denna enkät förra året.

35 procent har dock svarat att de inte har den möjligheten – trots detta vill 79 procent fortsätta med sin nuvarande sysselsättning och bara 16 procent skulle vilja ha en annan form av försörjning.

Omkring 70 procent svarade att det både var enkelt att ta sig till en vårdcentral och att de har god tillgång till den vård de och en eventuell familj behöver, men fem personer kommenterade att det är nödvändigt med bil för att kunna ta sig till vårdcentralen och en person konstaterade att kollektivtrafiken var ”under all kritik”.

49 procent konstaterade att servicen på deras ort förändrats till det sämre de senaste fem åren, medan 13 procent tyckte att det blivit bättre.

Har den lokala servicen ändrats på din ort de senaste fem åren?

Av de svarande är 84,6 procent med i ett byalag eller en annan förening eller organisation. Av dessa rapporterar 62 procent att de har en jämn könsfördelning i sin lokala utvecklingsgrupp, medan 30 procent svarat nej på den frågan.

I den enkät som besvarats av kvinnor rapporterade 56,4 procent att deras lokala utvecklingsgrupper hade en jämn könsfördelning, vilket ligger nära männens svar.

Vi ställde frågan: Anser du att kvinnor och män har lika stort inflytande i det lokala utvecklingsarbetet? 67 procent av alla som är med i en lokal grupp eller förening svarade att män och kvinnor har lika stort inflytande. 18 procent menade att män hade mer inflytande.

En person kommenterade:

- I vår förening ja, i övriga tveksamt.

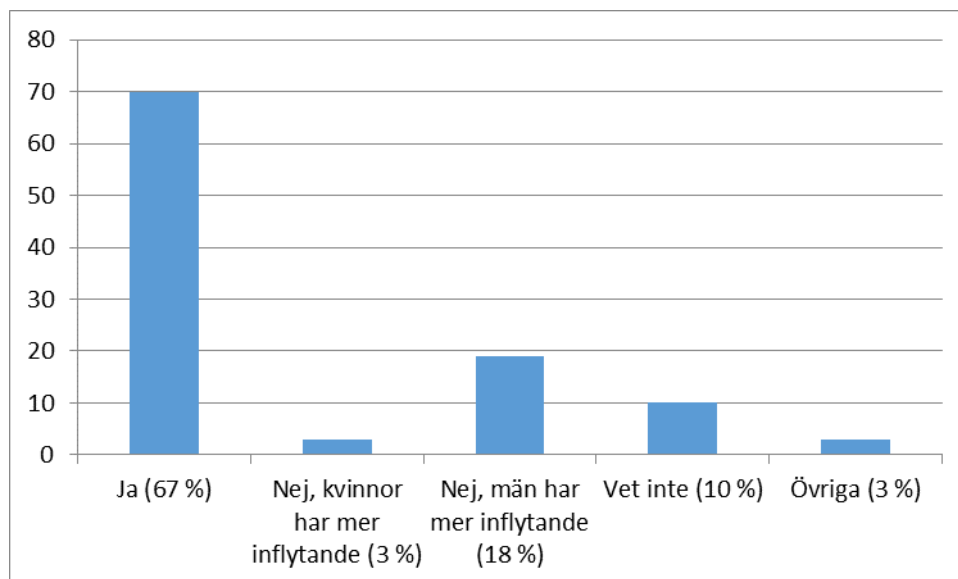
En annan:

- I fiberföreningen – hoppas att familjerna tar besluten, det handlar ju trots allt om en hel del pengar.

Här skiljer sig svaren markant från dem som kom ur den enkät som riktade sig till alla som definierar sig som kvinnor: 52 procent av de som är aktiva i en lokal grupp eller förening svarade att de hade lika stort inflytande, medan 32 procent ansåg att män hade större inflytande. Hos de kvinnor som inte var aktiva var skillnaden ännu större: bara 12 procent tror att män och kvinnor har lika stort inflytande över arbetet.

Svaren som gavs av männen i lokala utvecklingsgrupper/föreningar skiljer sig också från de män som inte är aktiva eller medlemmar: bara 26 procent av dessa svarade att män och kvinnor har lika stort inflytande.

Anser du att kvinnor och män har lika stort inflytande i det lokala utvecklingsarbetet (svar från medlemmar i lokala grupper/föreningar)?

När det gällde själva arbetet ansåg 60 procent av de svarande i lokala grupper och föreningar att kvinnor och män jobbar lika mycket med det lokala utvecklingsarbetet, 11 procent tyckte att kvinnor arbetar mer medan 17 procent ansåg att männen arbetar mer.

Någon kommenterade:

- När kvinnorna väl kommer med gör de ofta en mer gedigen insats.

En annan:

- Troligen fler kvinnor som 'syns' i det lokala utvecklingsarbetet.

Även här skiljer sig siffrorna åt från dem som inte är medlemmar: 21 procent tror att kvinnor och män jobbar lika mycket medan 26 procent menar att kvinnor jobbar mer. 42 procent har här svarat "vet inte".

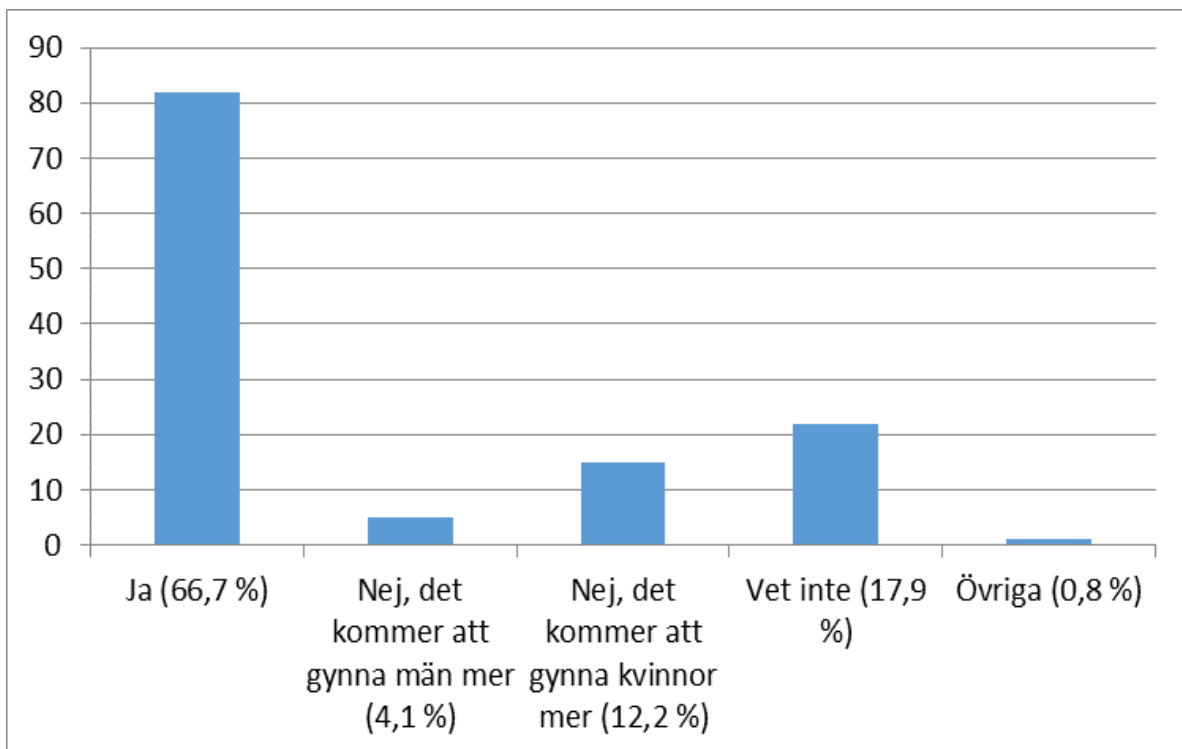
66,7 procent av samtliga svaranden trodde att resultatet av det lokala utvecklingsarbetet kommer att gynna män och kvinnor lika mycket.

En person svarade:

- Fiberutbyggnad – beror väl på vem som har mest datavana och nyttjar tv/telefon mest.

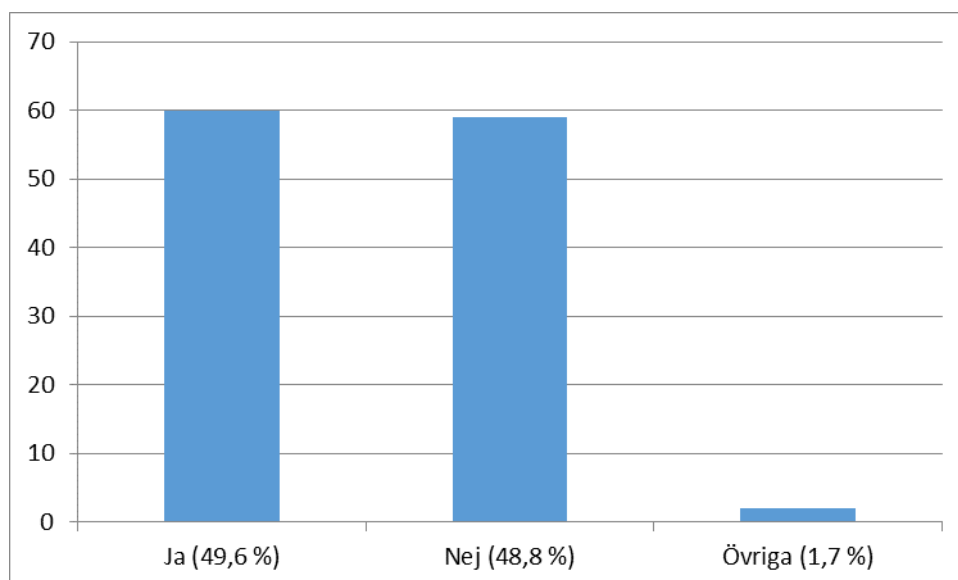
71 procent av de aktiva svarade att deras arbete kommer gynna alla lika mycket, att jämföra med 47 procent av dem som inte är med i någon lokal grupp eller förening. Av dessa trodde 21 procent att det kommer gynna kvinnor mer, vilket bara 5 procent av de aktiva trodde.

Kommer det lokala utvecklingsarbetet att gynna kvinnor och män i lika stor grad (alla)?

När det gäller våld i hemmet och sexuella övergrepp som riktas mot män svarade ungefär hälften av samtliga att de visste vilka instanser de kunde vända sig till för att få hjälp och stöd, medan den andra hälften svarade att de inte visste. De som skrev kommentarer svarade ”polisen”.

Känner du till vilka instanser du kan vända dig till för att få hjälp och stöd om du eller någon (manlig) bekant skulle utsättas för sexuella övergrepp/våldtäkt?

Som jämförelse kan tilläggas att 65 procent av de kvinnliga svarande vet vilka instanser de kan vända sig till för stöd och hjälp vid sexuella övergrepp eller våldtäkt, medan 29 procent inte vet detta.

Vi frågade också om männen tyckte att det finns en öppenhet att diskutera frågor som sexuellt våld och sexuella trakasserier i sina bygder. 66,4 procent svarade nej, medan 24,6 procent sa ja.

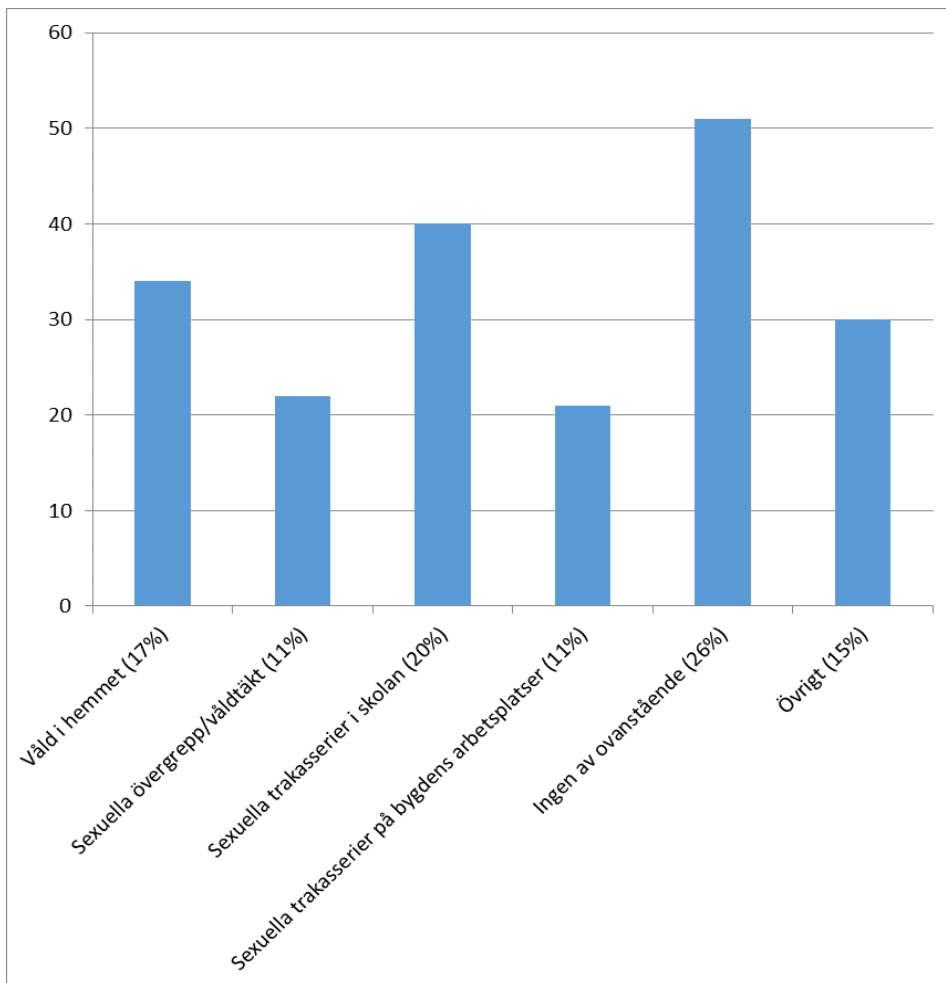
Några har kommenterat:

- Har aldrig funderat på.
- Har aldrig varit en fråga, har aldrig hört att någon blivit utsatt.
- Har ingen erfarenhet av detta i bygden. Har aldrig upplevt några problem i byalagets verksamhet.
- Ingen aning.

Svaren liknar resultatet från enkäten för kvinnor. Av dessa svarade en majoritet, 64 procent, nej och 22 procent svarade att de tycker att det finns en öppenhet för dessa frågor.

De svarande fick sedan kryssa i vilka av följande frågor de tycker att lokala utvecklingsgrupper och föreningar borde arbeta med: våld i hemmet, sexuella övergrepp/våldtäkt, sexuella trakasserier i skolan, sexuella trakasserier på bygdens arbetsplatser, ingen av ovanstående.

26 procent av samtliga män valde alternativet ”Ingen av ovanstående” – att jämföras med 23,7 procent av kvinnorna. Så här fördelades svaren:

Några kommentarer till denna fråga:

- De ska arbeta med det som är aktuellt, men alltid ha med de fyra första punkterna ovan i arbetet.
- Grundläggande infrastruktur- och samhällsservice.
- Har inte uppfattningen att detta är vanligt här, trots stor manlig industri, med begränsat antal kvinnor anställda.
- Ingen av ovanstående, arbeta med utveckling.
- Ingen av ovanstående, arbete och försörjning.
- Ingen av ovanstående, lokal utveckling.
- Ingen av ovanstående, lokala utvecklingsgrupper saknar kompetens i dessa frågor, det är en fråga för polisen eller i vissa fall facket.
- Ingen av ovanstående, omställning!

- Ingen av ovanstående, service, kommunikationer, aktiviteter för unga, trafiksäkerhet, med mera.
- Ingen av ovanstående, tveksam om detta är det en lokal utvecklingsgrupp ska jobba med. Det är väl inte mer förekommande på landsbygd än i staden. Däremot bör väl alla jobba (oavsett vart man bor) för att motverka alla former av alternativen i sista frågan.
- Inte specifikt sexuella trakasserier, mera allmänt kanske om jämlikhet och integration.
- Inte relevant för just min grupp (som jobbar med turism), men i till exempel entreprenörskapsutveckling är det relevant.
- Ser/anar man problem är det bra att ta upp dem.
- Trakasserier via internet.
- Viktiga frågor men inte i fokus för en lokal utvecklingsgrupp.
- Våld i hemmet, sexuella övergrepp/våldtäkt, sexuella trakasserier i skolan, människors lika värde.
- Om det blir aktuellt så har vi beredskap.

Slutord

Att sammanställa resultaten från enkäten som spridits till alla som definierar sig som män och som är boende på landsbygden var lite mer spännande än den som riktade sig till kvinnor – eftersom vi nu hade ett resultat att jämföra med.

Vi kan konstatera att vi fick in nästan tre gånger så många svar till enkäten för kvinnor, bland annat beroende på hur och var vi spred den. Fler män än kvinnor som svarade på enkäten tillhörde en lokal utvecklingsgrupp eller förening, cirka 85 procent respektive 69 procent. Detta kan ha färgat svaren.

Åldrarna hos kvinnorna var också mer spridda, medan en stor majoritet – över 80 procent – av de manliga svarande var minst 41 år gamla. Kan skillnaderna i ålder påverka resultaten? Det är något att fundera över!

Vi märkte att det fanns en hel del frågor där mäns och kvinnors svar skilde sig åt ordentligt, men också en del där de var likartade.

Till exempel tyckte männen som är aktiva i lokala utvecklingsgrupper och föreningar att män och kvinnor har lika stort inflytande över det lokala utvecklingsarbetet: 68 procent tycker detta. Men bara 52 procent av aktiva kvinnor håller med om detta. Och i ännu större kontrast tyckte 32 procent av kvinnorna att män hade mer inflytande – vilket bara 18 procent av männen höll med om.

Skillnaden mellan de som är aktiva och de som inte är det är ännu större. Bara 12 procent av dem som definierar sig som kvinnor och som inte är aktiva i lokalt utvecklingsarbete trodde att män och kvinnor har lika stort inflytande. Motsvarande siffra för män är 26 procent.

Vi tycker att det skulle vara intressant att fundera över vad dessa skillnader beror på – varför tror männen i större utsträckning än kvinnor att alla har lika stort inflytande? Och varför är det så väldigt få som inte deltar i det lokala utvecklingsarbetet som tror det? Kan denna syn på inflytandet i de lokala utvecklingsgrupperna vara en anledning till att vissa väljer att inte engagera sig?

Liknande svar kom på frågan: Anser du att kvinnor och män i lika hög grad arbetar med det lokala utvecklingsarbetet? 60 procent av de män som är medlemmar i en grupp eller förening svarade ja, medan bara 21 procent av de som inte är det svarade ja. 26 procent av dessa svarade att kvinnor jobbar mer, något bara 11 procent av dem som är aktiva höll med om. Kan detta ha att göra med att män syns mer i det lokala arbetet? Att mäns och kvinnors arbetsuppgifter ofta skiljer sig och männen har mer utåtriktade uppgifter? Det är värt att fundera över anledningen till denna skillnad i svar.

Vi frågade både män och kvinnor om de visste var de kunde vända sig för att få hjälp och stöd om de skulle utsättas för våld eller sexuella övergrepp eller våldtäkt. I båda fallen svarade omkring hälften av männen ja, och den andra hälften svarade nej. Bland kvinnorna visste i genomsnitt 66,5 procent var de kunde vända sig, medan i genomsnitt 27 procent svarade nej. Vad visar denna skillnad? Att våld inom familjen och sexuella övergrepp framförallt är ett problem för kvinnor? Eller att våra offentliga institutioner och det civila samhället inte lyckats sprida kännedom om stöd till utsatta män? Eller något annat?

59 procent av samtliga män och 78 procent av samtliga kvinnor tyckte att lokala utvecklingsgrupper och föreningar borde arbeta med ett eller flera av alternativen som rör sexuella trakasserier på jobb och i skola, våld i hemmet, eller sexuella övergrepp/våldtäkt. Skillnaden mellan män och kvinnor kan ligga i att 15 procent av männen svarat ”Övrigt” – ett svarsalternativ som inte fanns i enkäten riktad till kvinnor. Ungefär lika många män som kvinnor hade svarat ”Inget av detta”: 26 procent respektive 23,7 procent.

Samtidigt tyckte ungefär lika många män och kvinnor att det inte finns en öppenhet för att diskutera frågor som sexuellt våld och sexuella trakasserier i deras bygder, 66,4 procent respektive 64 procent. Bara 24,6 procent av männen tyckte att det gjorde det, liksom 22 procent av kvinnorna. Vad beror denna uppfattning på? Kan lokala utvecklingsgrupper arbeta för att skapa ett öppnare samtalsklimat?

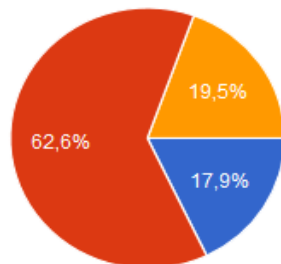
Ungefär lika många män som kvinnor menade att servicen på deras ort försämrats de senaste fem åren, omkring hälften i båda enkäterna svarade ja på detta. I båda enkäterna var kommentaren att de behöver bil för att kunna ta sig till närmaste vårdcentral också vanlig. Med andra ord, det verkar som om män och kvinnor upplever liknande problem när det gäller service.

Vi hoppas att dessa resultat leder vidare till diskussioner och att de väckt lika många frågor hos er som tar del av dem, som det gjorde hos oss som sammanställde dem – det är i alla fall ett av våra mål!

Appendix 1: Frågor och grafer

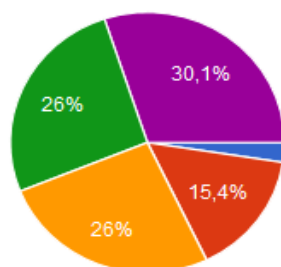
Resultat – Jämställdhetsenkät 2015

Bostadsort

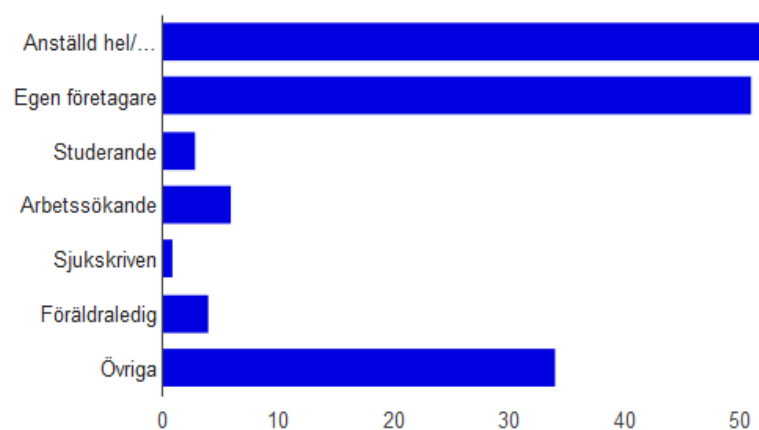
Tätort	22	17.9 %
Landsbygd	77	62.6 %
Gles landsbygd	24	19.5 %

Ålder

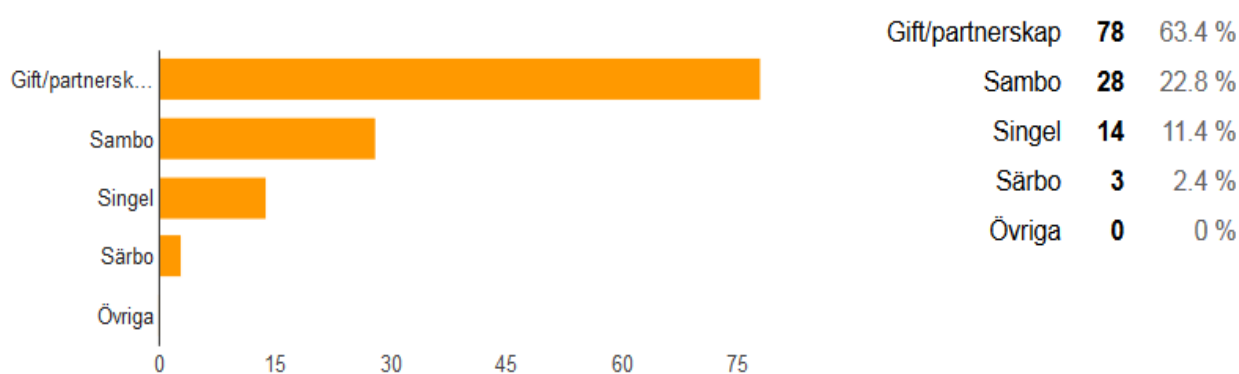
18 - 24 år	3	2.4 %
25 - 40 år	19	15.4 %
41 - 55 år	32	26 %
56 - 65 år	32	26 %
65 år eller äldre	37	30.1 %

Sysselsättning (fyll i en eller flera)

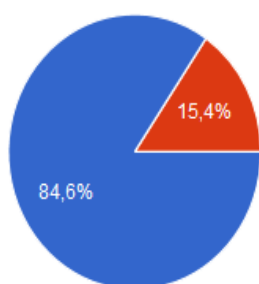

Anställd hel/deltid	52	42.3 %
Egen företagare	51	41.5 %
Studerande	3	2.4 %
Arbetssökande	6	4.9 %
Sjukskriven	1	0.8 %
Föräldraledig	4	3.3 %
Övriga	34	27.6 %

Civilstatus

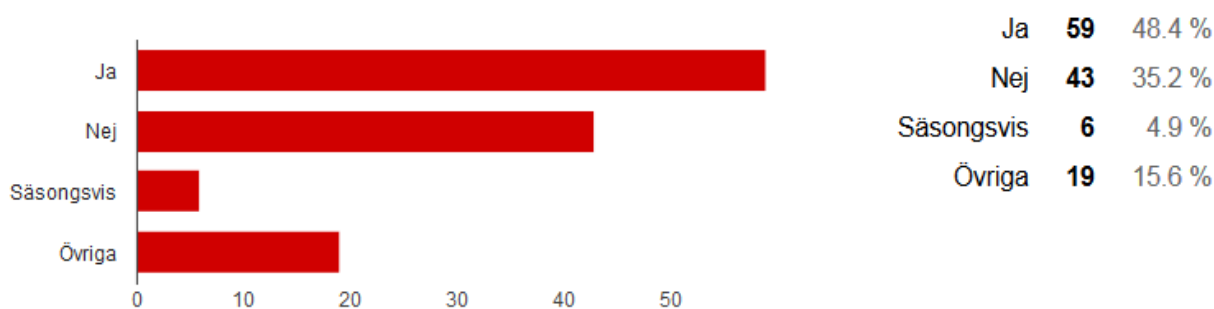

Är du medlem i ett byalag eller annan form av lokal förening/organisation?

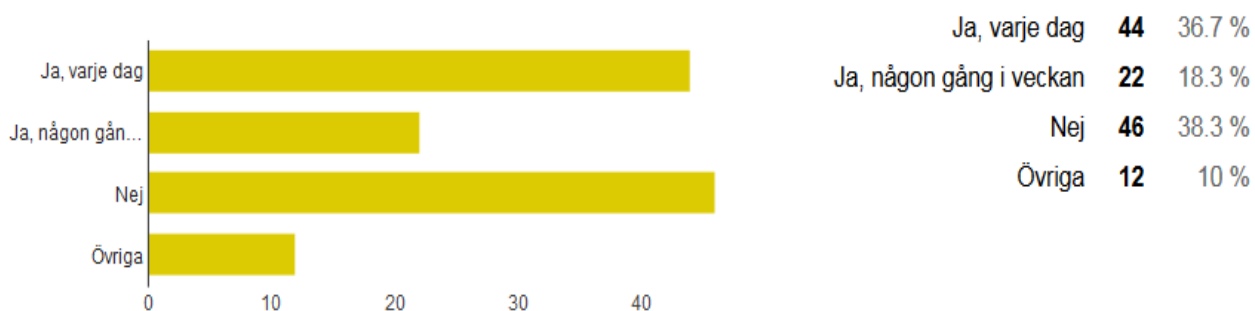

Ja	104	84.6 %
Nej	19	15.4 %

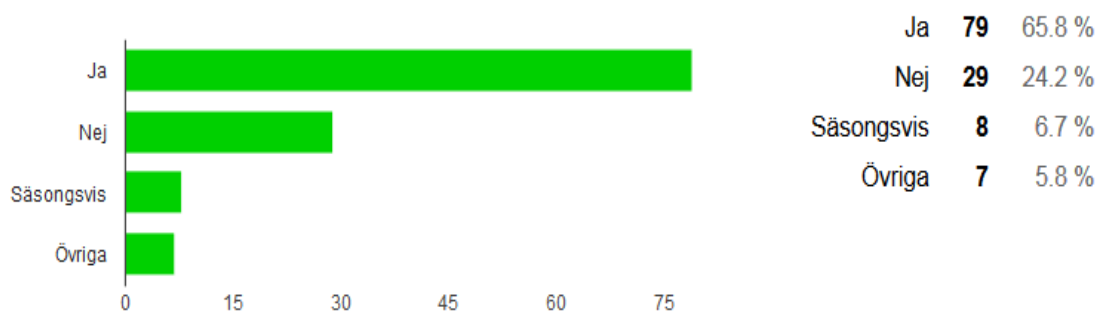
Har du möjlighet att hitta jobb som motsvarar det du är utbildad för på din ort?

Pendlar du till arbete eller studier?

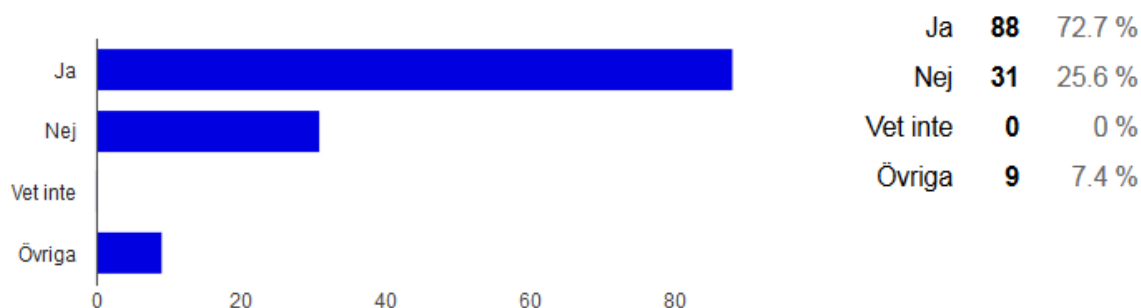
Lyckas du få tillräckligt med fritid med din form av försörjning?

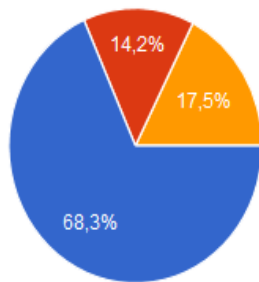
Vill du fortsätta med det som är din nuvarande försörjning?

Är det enkelt att ta sig till närmaste vårdcentral på din ort?

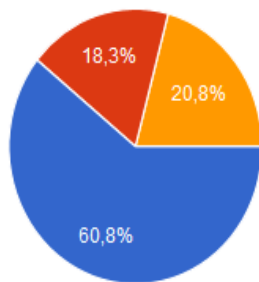

Har du god tillgång till den vård du och eventuell familj behöver?

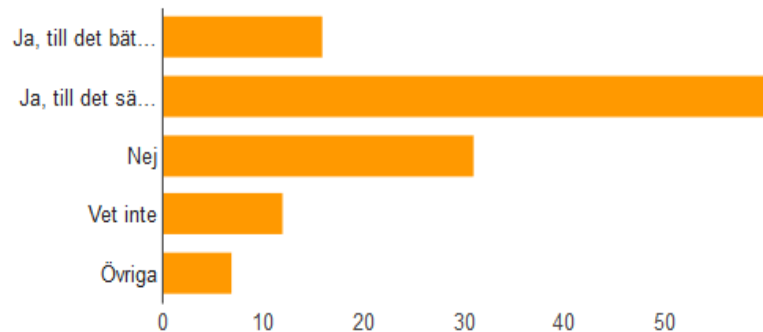
Ja	82	68.3 %
Nej	17	14.2 %
Viss vård men inte all	21	17.5 %

Finns det bra barnomsorg i tillräcklig omfattning på din ort?

Ja	73	60.8 %
Nej	22	18.3 %
Vet inte	25	20.8 %

Har den lokala servicen på din ort ändrats de senaste fem åren?

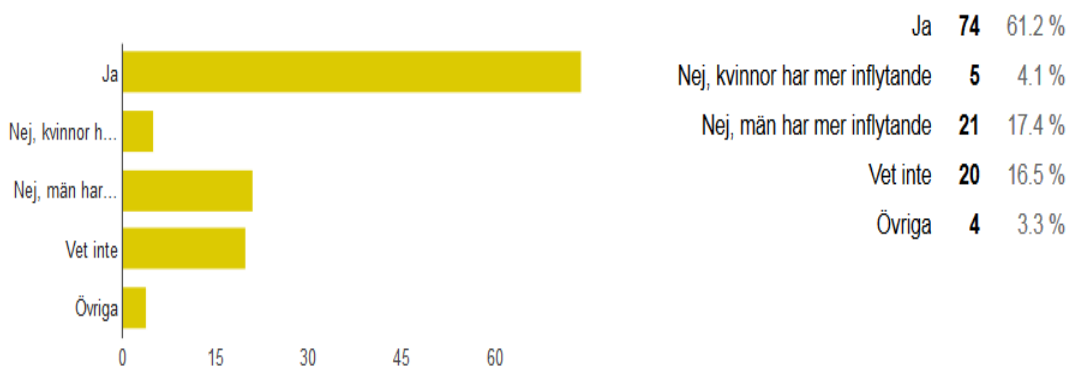

Ja, till det bättre	16	13.1 %
Ja, till det sämre	60	49.2 %
Nej	31	25.4 %
Vet inte	12	9.8 %
Övriga	7	5.7 %

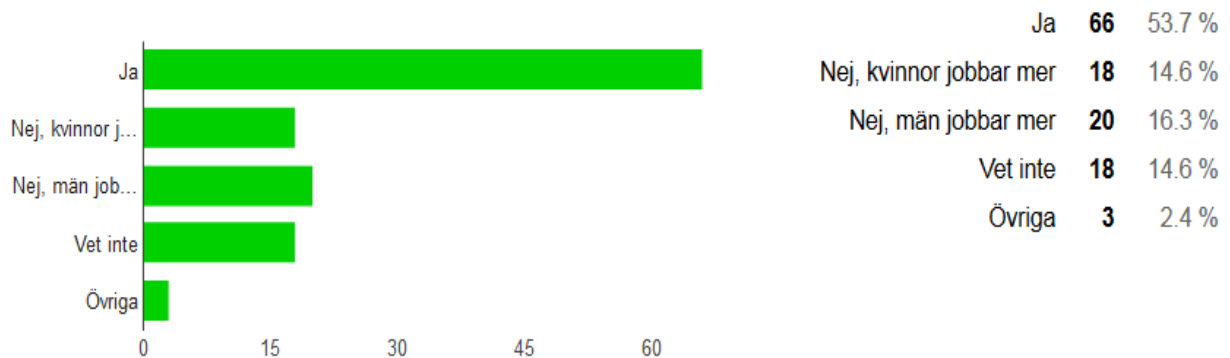
Har ni jämn könsfördelning i er lokala utvecklingsgrupp?

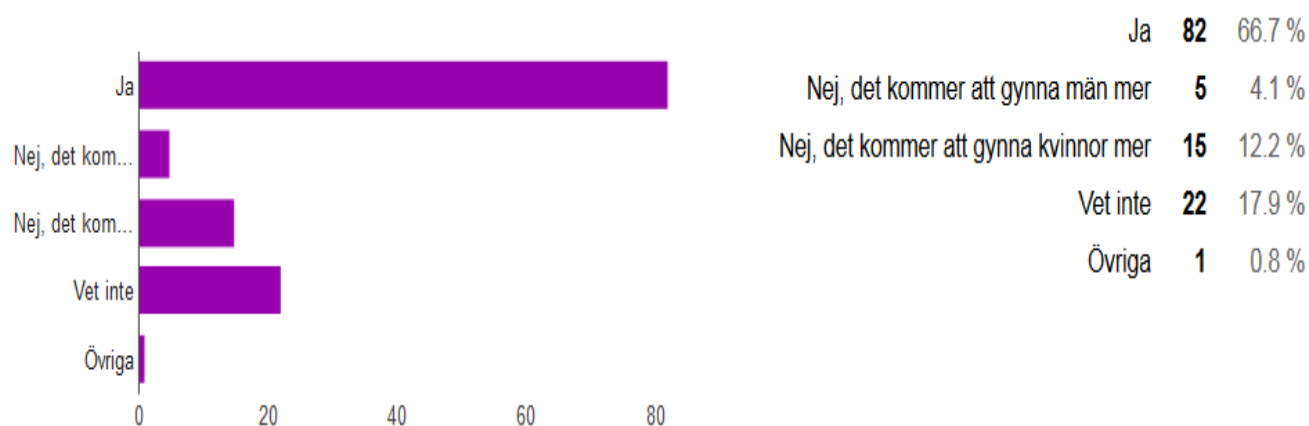
Anser du att kvinnor och män har lika stort inflytande i det lokala utvecklingsarbetet?

Anser du att kvinnor och män i lika hög grad jobbar med det lokala utvecklingsarbetet?

Tror du att det lokala utvecklingsarbetet kommer att gynna kvinnor och män i lika stor utsträckning?

Känner du till vilka instanser du kan vända dig till för att få hjälp och stöd om du eller någon (manlig) bekant skulle utsättas för våld i hemmet?

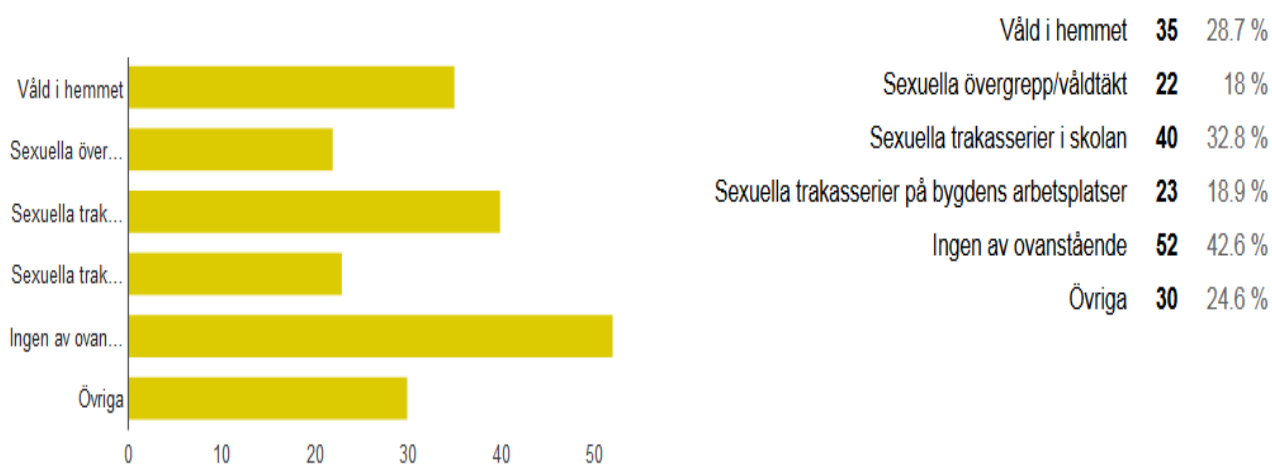
Känner du till vilka instanser du kan vända dig till för att få hjälp och stöd om du eller någon (manlig) bekant skulle utsättas för sexuella övergrepp/våldtäkt?

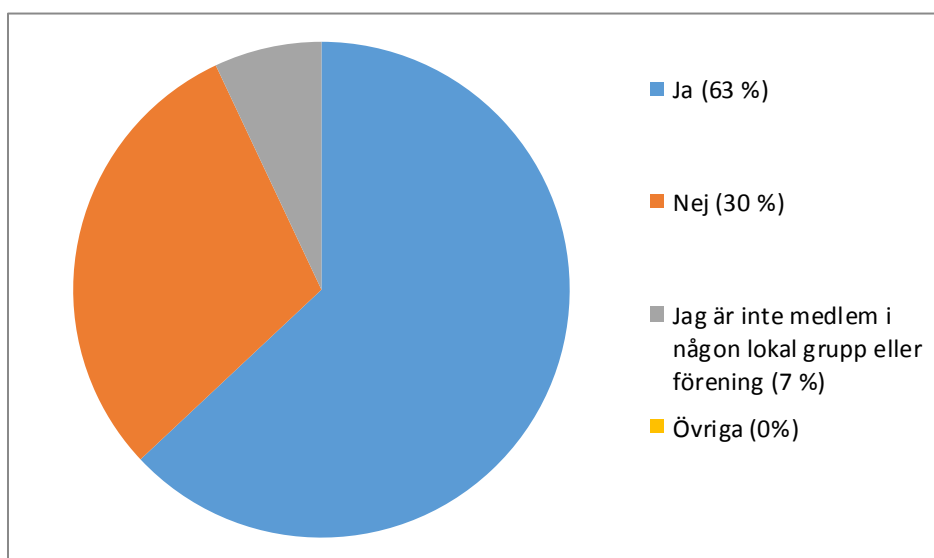
Tycker du att det finns en öppenhet för att diskutera frågor som sexuellt våld och sexuella trakasserier i din bygd?

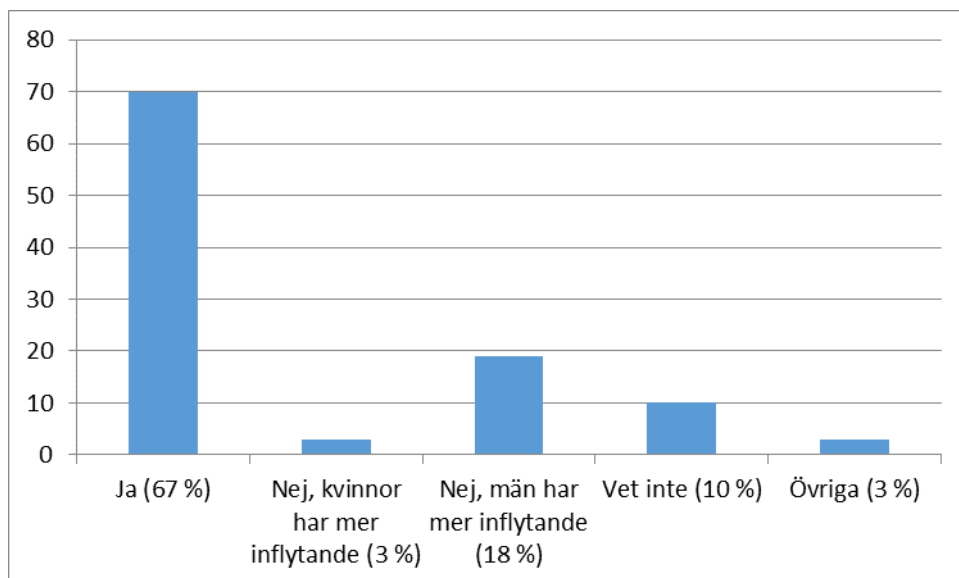
Kryssa i vilka frågor du tycker att den lokala utvecklingsgruppen/lokala föreningar borde arbeta med:

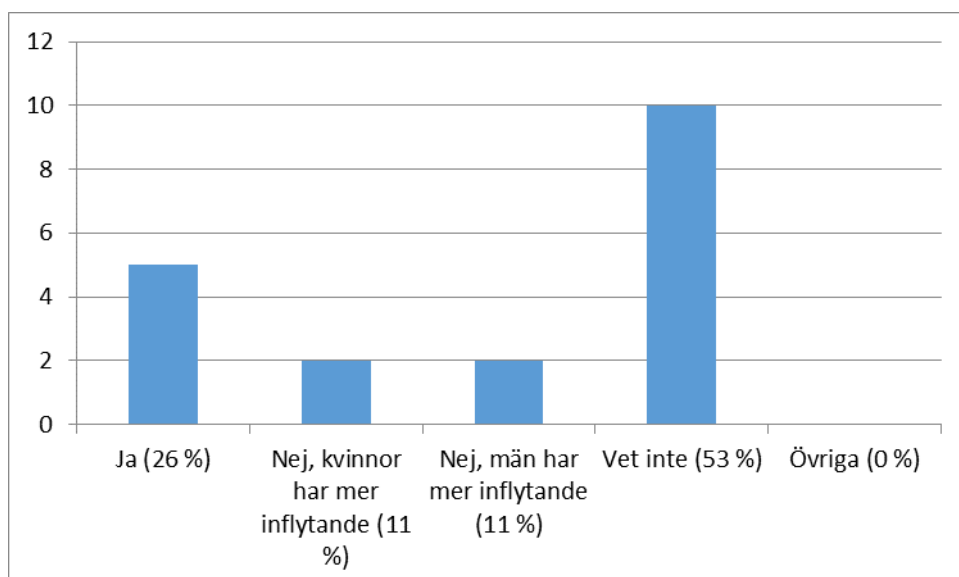
Har ni jämn könsfördelning i er lokala utvecklingsgrupp?

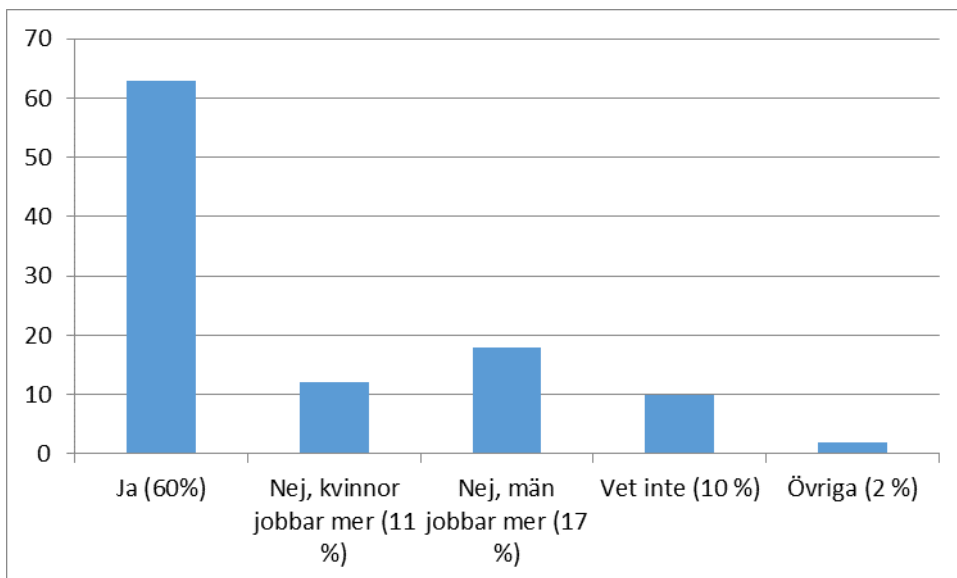
Anser du att kvinnor och män har lika stort inflytande i det lokala utvecklingsarbetet? (sorterat på dem som är medlemmar i en utvecklingsgrupp)

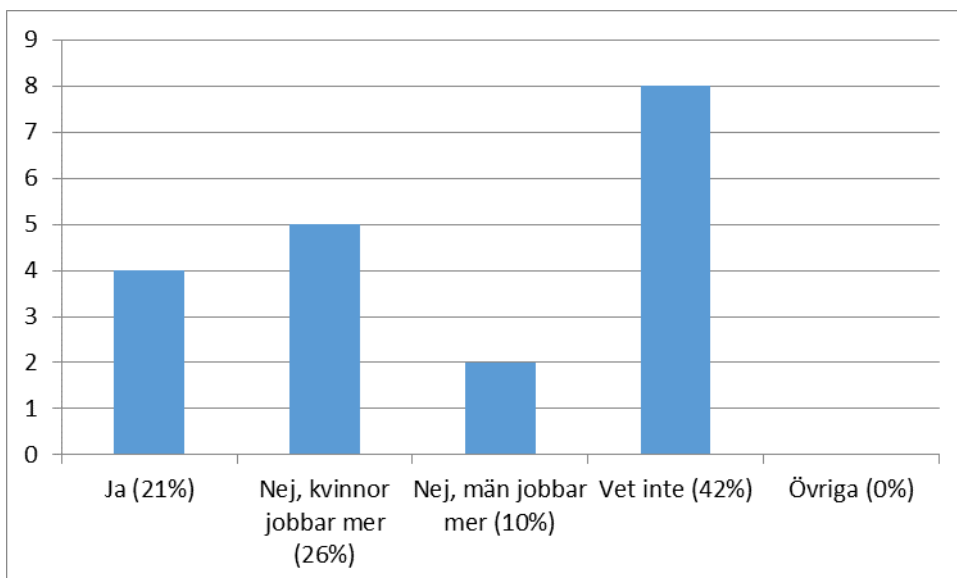
Anser du att kvinnor och män har lika stort inflytande i det lokala utvecklingsarbetet? (sorterat på dem som inte är medlemmar i en utvecklingsgrupp)

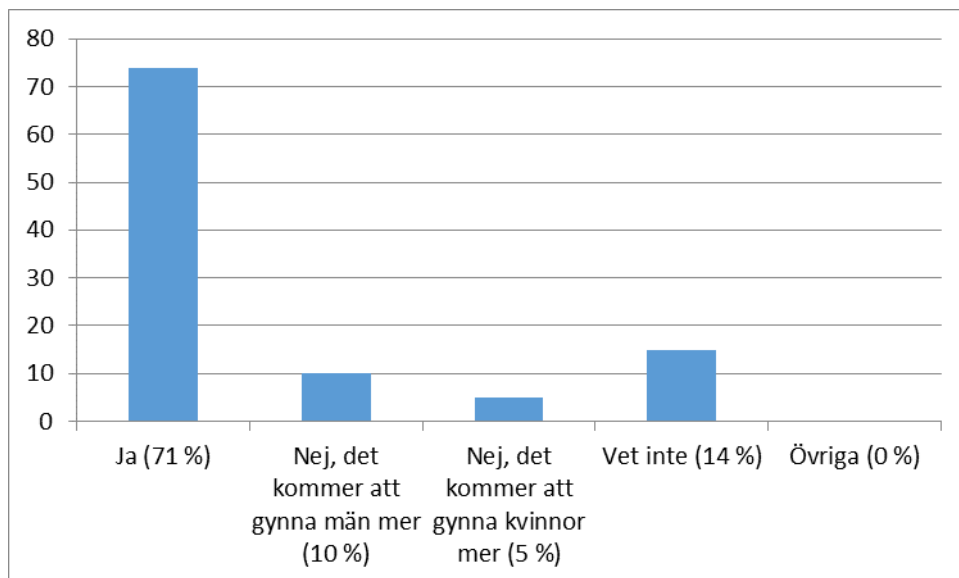
Anser du att kvinnor och män i lika hög grad jobbar med det lokala utvecklingsarbetet ? (sorterat på dem som är medlemmar i en utvecklingsgrupp)

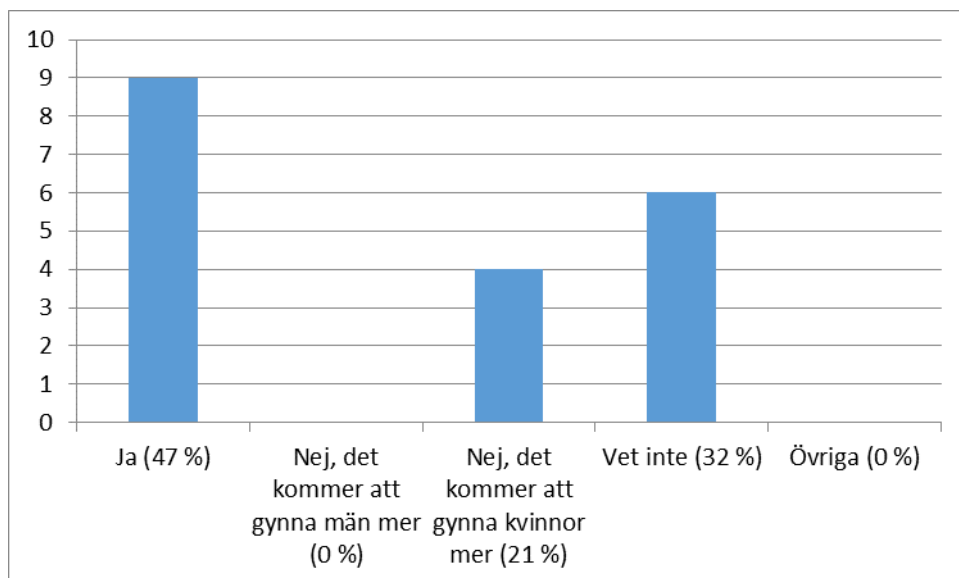
Anser du att kvinnor och män i lika hög grad jobbar med det lokala utvecklingsarbetet? (sorterat på dem som inte är medlemmar i en utvecklingsgrupp)

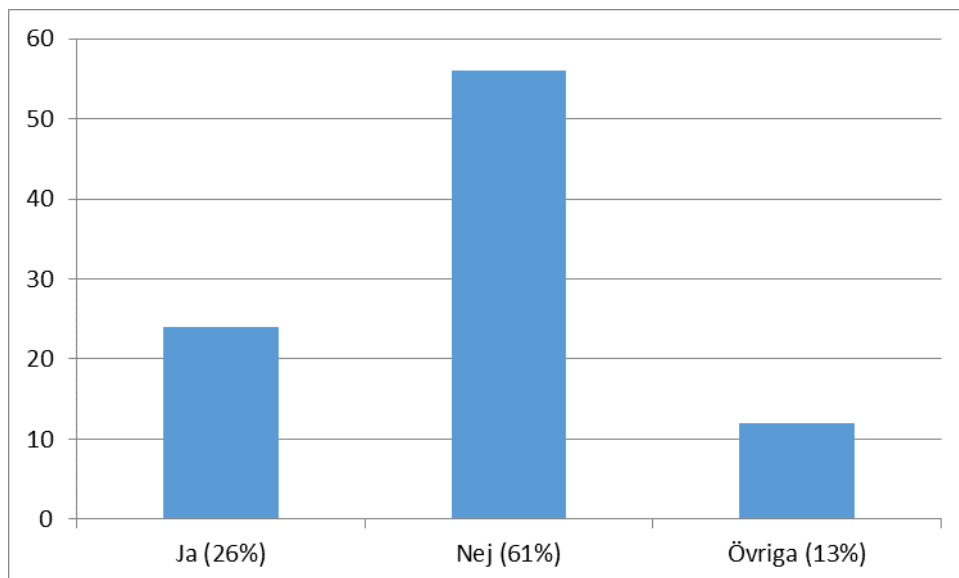
Tror du att resultatet av det lokala utvecklingsarbetet kommer att gynna kvinnor och män i lika stor utsträckning? (sorterat på dem som är medlemmar i en utvecklingsgrupp)

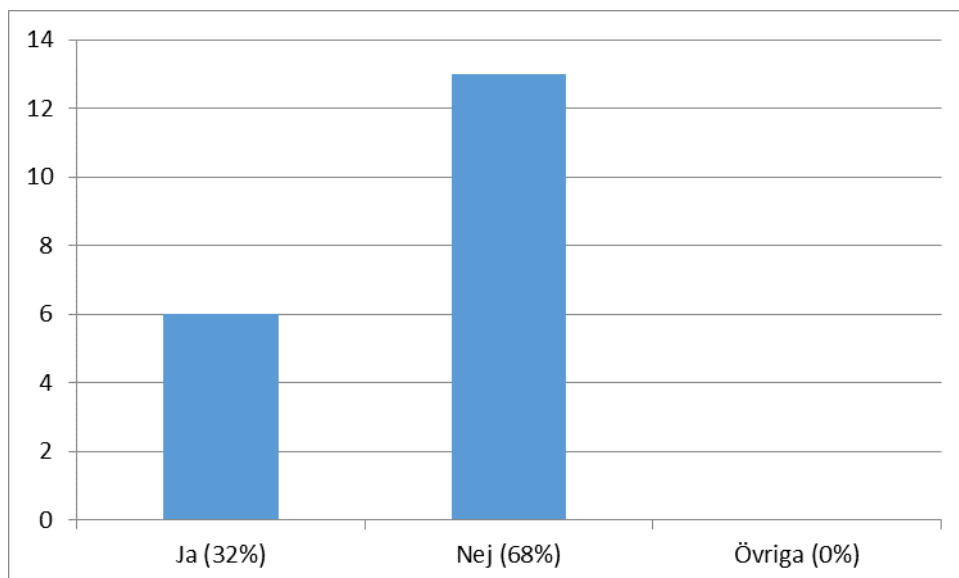
Tror du att resultatet av det lokala utvecklingsarbetet kommer att gynna kvinnor och män i lika stor utsträckning? (sorterat på dem som inte är medlemmar i en utvecklingsgrupp)

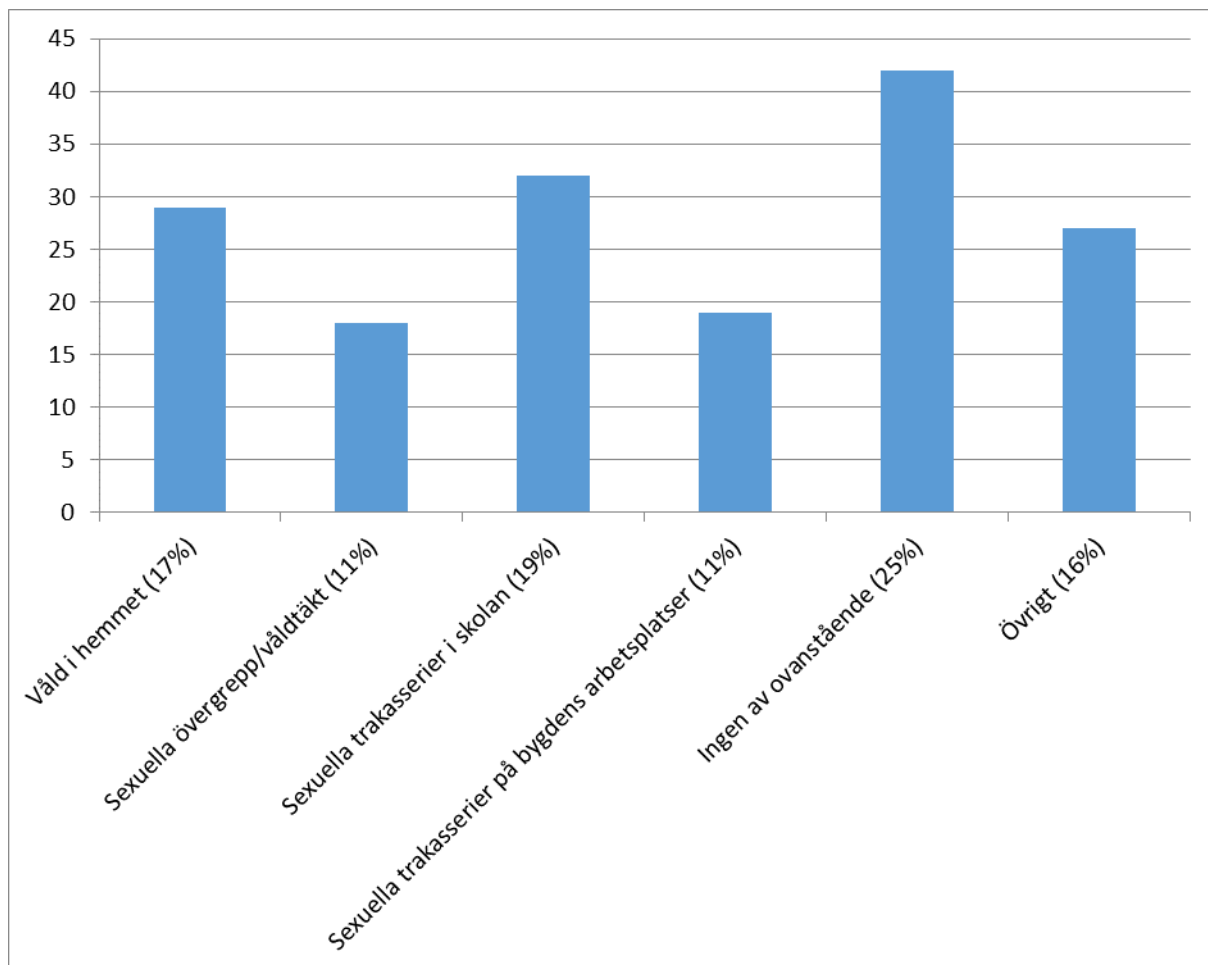
Tycker du att det finns en öppenhet för att diskutera frågor som sexuellt våld och sexuella trakasserier i din bygd? (sorterat på dem som är medlemmar i en utvecklingsgrupp)

Tycker du att det finns en öppenhet för att diskutera frågor som sexuellt våld och sexuella trakasserier i din bygd? (sorterat på dem som inte är medlemmar i en utvecklingsgrupp)

Kryssa i vilka frågor du tycker att den lokala utvecklingsgruppen/lokala föreningar borde arbeta med: (sorterat på dem som är medlemmar i en utvecklingsgrupp)

Kryssa i vilka frågor du tycker att den lokala utvecklingsgruppen/lokala föreningar borde arbeta med: (sorterat på dem som inte är medlemmar i en utvecklingsgrupp)

